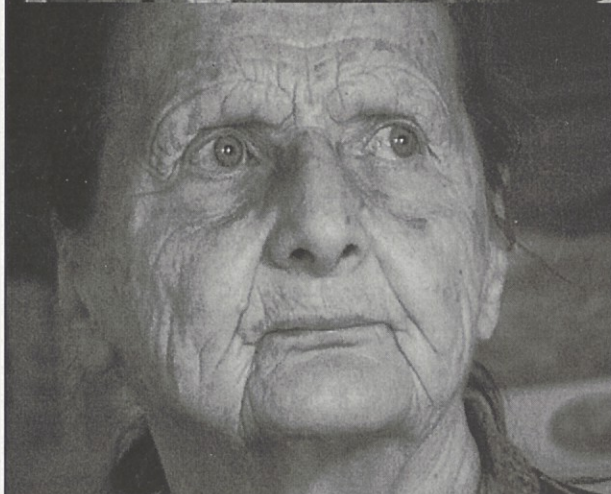

rezine časa

Slovenija, 2001, digital beta, 60'

režija Zemira Alajbegović Pečovnik, Neven Korda **scenarij**
Zemira Alajbegović Pečovnik **glasba** Aldo Ivančič

Rezine časa gledalca zvabijo na intimno popotovanje po zasebnih vijugah spomina, ki se z začetnim vprašanjem – Kaj si ti misliš o smrti? – nenadoma odpre času kot takemu, toku zgodovine, v katerega je vtkanih brez števila individualnih usod. Tudi usodi dveh babic, prek katerih Zemira Alajbegović Pečovnik in Neven Korda raziskujeta polpreteklo dogajanje na tistem usodnem geografskem območju, ki se ga je na zahodu prijala oznaka Balkan – kot sinonim za po eni strani nepregledno prepletenost različnih nacionalnosti in kulturnih vplivov, po drugi strani pa za težave, vojne, ki jih prinaša to od nekdaj politično nestabilno okolje. Lepota tega dokumentarnega filma je nedvomno v načinu, kako se avtorja v najboljši tradiciji "dokumentarne fikcije", ki spominja na subtilna, angažirana, inteligentna dela Roberta Kramerja, lotevata realnosti. Pogovori z "živimi pričami zgodovine" se izmenjujejo s klasičnimi televizijsko dokumentarnimi in arhivskimi posnetki, fotografijami ter igranimi prizori, ki ilustrirajo najbolj poetična mesta v pripovedi Zemirine slovenske babice. Posamezni vsebinski sklopi ali, bolje rečeno, rezine časa, so označeni z metaforičnimi mednapisi, ki

skupaj z redkimi avtoričinimi povezovalnimi komentarji gledalca vodijo pri preskakovanju v času in prostoru. Slovenija in Bosna, nekdanji provinci avstro-ogrske monarhije, v kateri sta bili med prvo svetovno vojno rojeni babici. Kraljevina Jugoslavija, čas revščine in obilja, a vendar tudi čas njune mladosti, hrepenenja, ljubezni. Druga svetovna vojna. Socialistična federativna Jugoslavija, iluzija svobode, miru, izgradnje... In potem. Čas ubijanja, čas rušenja. Bosna na začetku devetdesetih let, kjer je umrla Zemirina muslimanska babica. Kot begunka. Posnetek sončnega zahoda se obarva rdeče... Osnovna tema glasbe Alda Ivančiča spet pospremi gledalca s tremi ženskimi vokali. Takšni so presežni trenutki *Rezin časa*. Dokumentarec razgrinja pred nami zgodovino kot kolektivno izkušnjo družbe, nacije, države skozi zgodbi dveh posameznic, ki ju je Zemira Alajbegović kot scenaristka in so režiserka znala preplesti tako, da ena subjektivna resnica zrcali drugo v univerzalni človeški podobnosti, ne glede na socialno, spolno, versko, nacionalno pripadnost. Če hočeš dobiti resničen odgovor, moraš znati postavljati vprašanja. *Rezine časa* so zgled dobro zastavljenega in strukturiranega filma, ki mu osebna vpletenost avtorice in spraševalke daje eksistencialno globino in pristen čustveni naboj. "Bože, što smo se napatili!" zavzdihne bosanska ženska v filmu po zadnji balkanski vojni. In kako malo ostane po smrti. Majhen kovček, nekaj zlatnine in neplačanih računov. Kakšen spomin, fotografija, zamrznjena slika v gibanju. Črno-beli konec filma. Ruševine ob cesti. Čas pozabe? •

**mateja
valentinčič**